

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Beritan GÜNEŞALTIN

Mardin Milletvekili

Mardin'in Artuklu ilçesine bağlı Tızıyan (Elmabahçe) Köyünde bulunan Pîrê Merdan Türbesi, Şanhurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 27.08.2019 tarihli, 4824 sayılı kararıyla "Korunması Gerekli Kültür Varlığı" olarak tespit ve 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmiştir. Ancak gerekli bakım, onarım işlemleri yapılmayan mabed, an itibariyle harap bir halde ve yıkılmakla/yok olmakla yüz yüzedir.

Mardin'de bulunan Sultan Şeyhmus Türbesindeki hijyenik olmayan koşullara dair 30.04.2024'te ilettiğimiz yazılı soru önergesine tarafınızca verilen cevapta, türbedeki "her türlü temizlik, bakım ve güvenlik işlerinin kira sözleşmesi gereği" kiracı tarafından yürütüldüğü Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün ise yalnızca "periyodik denetim" yaptığı belirtilmişti.

Rahatlıkla "kültürün özelleştirilmesi" olarak tarifleyebileceğimiz bu yöntemin, pratikte kültürel varlıkların hijyeni, bakımı/onarımı açısından ciddi aksaklıklara sebep olduğu açıktır. Son güncel örnek olarak Pîrê Merdan Türbesinin bakımsız bırakılması ile Sultan Şeyhmus Türbesindeki "bakım/onarım işlerine" dair sorumluluklarımızın şahıslara, şirketlere devredilmesi yan yana düşünüldüğünde binlerce yıllık bir tarihi olan, çok sayıda medeniyete ev sahipliği yapmış Mardin'in kültürel varlıklarına karşı, asli göreviniz olan, gerekli özenin gösterilmediği tespit edilmektedir.

Oysa ki Kültür ve Turizm Bakanlığının temel görevlerinden birisi de kültürel varlıkların korunmasını güvence altına almak, uzun yıllar yaşamasını sağlayacak bakım-onarım süreçlerini planlamak ve bu sorumluluk alanlarını piyasa ilişkileriyle ticari işletmelere devretmekten kaçınmak olmalıdır.

Bu bağlamda;

36917

1. Pîrê Merdan Türbesi 2019 yılında 1. Derece Arkeolojik Sit olarak tescillenmiş olmasının ardından kaç kez bakım, onarım ve usulüne uygun restorasyon çalışması yapılmıştır?
2. Türbede mevcut durumda çökme riski bulunmasına ilişkin Bakanlığınızın veya Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun yaptığı son inceleme ve değerlendirmeler nelerdir? Herhangi bir acil koruma kararı alınmış mıdır?
3. Kültürel varlıklar kategorisinde olan türbeler, ziyaretgâhlar ve diğer kutsal/kültürel mekânların bakım ve onarım işlerinin kiracılara devredilmesi uygulaması hangi mevzuat hükümlerine dayanmaktadır? Bu uygulamayı sonlandırmak gibi bir planlamanız var mıdır?
4. Mardin'de tescilli ve korunması gerekli kültür varlıklarına dair son on yılda yapılan bakım/onarım çalışmaları, bunlara ayrılan bütçeler, ve tamamlanan projeler yıl ve ilçe bazlı olarak nedir?
5. Pîrê Merdan Türbesinin mevcut durumunun iyileştirilmesi için Bakanlığınızın kısa vadeli acil planı ve uzun vadeli koruma-restorasyon programı var mıdır?